

POSOUZENÍ VLIVU REALIZACE ZÁMĚRU „D0 518, 519 Ruzyně – Březiněves“ NA KRAJINNÝ RÁZ

AUTORIZOVANÉHO ARCHITEKTA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

Objednatel posudku

Městská část Praha - Dolní Chabry
zastoupená starostkou Mgr. Kateřinou Šilhovou Šafránkovou
IČO: 00231274
sídlo: Hrušovanské nám. 253/5
184 00 Praha 8

Zpracovatel posudku

Ing. arch. Vladan Hodek
číslo autorizace: ČKA č. 03 072
IČO: 08392617
sídlo: V Podbabě 63/29a
Praha 6 - Dejvice 160 00

spolupráce

Ing. arch. Lenka Hornychová
Ing. arch. Petr Chaloupek

Odvětví CZ-NACE

71.1. Architektonické a inženýrské činnosti a související technické poradenství

Datum zadání vypracování odborného vyjádření:
01.11.2024

Datum skutečného zpracování

únor 2025

Obsah:

I. Zadání posudku	2
I.1 Předmět posouzení	2
I.2 Účel odborného vyjádření	3
I.3 Uvedení skutečností od zadavatele znalci, které by mohly mít vliv na závěry znaleckého posudku / odborného vyjádření.	3
I.4 Otázky objednatele posudku	3
I.5 Vlastní zjištění a závěry	4
II. Zpracování posudku dle zadání	4
II.1 Podklady použité k posouzení	4
II.2 Základní parametry záměru - východiska	5
II.3 Odpovědi na otázky objednatele	10
II.3.1 OTÁZKA (I)	10
II.3.2 OTÁZKA (II)	11
II.3.3 OTÁZKA (III)	11
II.3.4 OTÁZKA (IV)	12
II.3.5 OTÁZKA (V)	15
II.3.6 OTÁZKA (VI)	17
II.3.7 OTÁZKA (VII)	22
II.3.8 OTÁZKA (VIII)	22
II.3.9 OTÁZKA (IX)	23
II.3.10 OTÁZKA (X)	25
II.3.11 OTÁZKA (XI)	26
II.3.12 OTÁZKA (XII)	26
II.4 Vlastní zjištění a posouzení	26
II. 4.1. Shrnutí	26
III. Únosnost záměru	27
III.1. Soulad hodnot území s cílovým stavem dle ÚAP.	27
III.2. Závěr	28
III.2. Doporučení vhodného kompenzačního opatření - alternativní umístění dálnice	28

I. Zadání posudku

I.1 Předmět posouzení

Předmětem odborného posudku je vyjádření k posouzení vlivu záměru na krajinný ráz a k posudku a dokumentaci záměru ohledně vlivu záměru na krajinný ráz

Ministerstvo životního prostředí vydalo podle § 9a odst. 1 zákona č. 100/2001 Sb., dne 02.09.2024 souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivu záměru na životní prostředí, č.j. MZP/2024/710/2485 (dále jen „**Stanovisko MŽP EIA**“). Toto stanovisko se týká projektu „D0 518, 519 Ruzyně – Březiněves“ (dále „**Záměr**“) a bylo vydáno na základě dokumentace Záměru předložené oznamovatelem v tomto řízení (dále jen „**Dokumentace Záměru**“)

I.2 Účel odborného vyjádření

Předložení jako důkaz v soudním řízení ohledně zákonnosti posouzení vlivu ZÁMĚRU „D0 518, 519 Ruzyně – Březiněves“ na životní prostředí ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jako podklad pro posudek EIA podle zák. č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

I.3 Uvedení skutečností od zadavatele znalci, které by mohly mít vliv na závěry znaleckého posudku / odborného vyjádření.

Žádné skutečnosti nebyly uvedeny. Zadání proběhlo předáním otázek objednatele posudku.

I.4 Otázky objednatele posudku

- (i) *Existuje závazná metodika pro tento typ hodnocení – pro posouzení vlivu záměru na krajinný ráz? Pokud ano, identifikujte ji. Pokud ne, identifikujte nezávaznou metodiku, podle které má autorizovaná osoba při zpracování posouzení postupovat.*
- (ii) *Vyjádřete se k tomu, jaká metodika či postup byl zvolen zpracovatelem posouzení vlivu záměru na krajinný ráz. Identifikujte jej a vyhodnoťte, zda odpovídá danému účelu. Pokud ne, vyjádřete se proč.*
- (iii) *Vyjádřete se k tomu, zda byla metodika, či jiný postup dle otázky (ii) vybrán správně, tak aby bylo zajištěno objektivní a vypovídající posouzení. Pokud ne, identifikujte, jaká metodika měla být zvolena a popište, jakou metodikou či postupem mělo být toto posouzení zpracováno a proč.*
- (iv) *Vyjádřete se k tomu, zda byla dodržena metodika zvolená samotným zpracovatelem posouzení vlivu Záměru na krajinný ráz, či nikoliv. Pokud ne, popište, v čem postup nebyl dodržen.*
- (v) *Vyjádřete se k tomu, zda Dokumentace Záměru/Posudek Záměru objektivně a správně vyhodnocuje celkový vliv Záměru na krajinu.*
- (vi) *Pokud by vlivem Záměru došlo ke zhoršení s ohledem na krajinný ráz, jak je tento vliv v Dokumentaci Záměru/Posudku vyčíslen (vyhodnocen)? Neboli, k jak zásadnímu zhoršení dojde?*
- (vii) *Pokud by vlivem Záměru došlo ke zlepšení s ohledem na krajinný ráz - jak je tento vliv v Dokumentaci Záměru/Posudku vyčíslen (vyhodnocen)? Neboli, k jak zásadnímu zlepšení dojde?*
- (viii) *Porovnejte vzájemně celkový negativní a celkový pozitivní vliv Záměru s ohledem na krajinný ráz. Jak je toto srovnání vyhodnoceno v Dokumentaci Záměru/Posudku? Jaké dopady bude mít Záměr na krajinný ráz jako celek?*
- (ix) *Na základě provedeného zkoumání uveďte, zda je v konečném důsledku Záměr v souladu nebo v rozporu s jeho účelem, pro který měl být realizován (zlepšení veřejného zdraví v hustě osídlených částech Pražské aglomerace).*

(x) *Jaké eliminační a kompenzační opatření mají být realizovány podle Dokumentace Záměru/ Stanovisko MŽP EIA k eliminaci negativních vlivů Záměru na krajinný ráz? Jsou navržená opatření dostatečná? Pokud ne, uveďte proč?*

(xi) *Existuje závazná metodika pro návrh eliminačních a kompenzačních opatření? Pokud ano, identifikujte ji. Pokud ne, identifikujte nezávaznou metodiku, podle které má autorizovaná osoba při zpracování posouzení postupovat.*

(xii) *Vyjádřete se k tomu, jaká metodika či postup byl zvolen zpracovatelem pro návrh eliminačních a kompenzačních opatření. Identifikujte jej a vyhodnoťte, zda odpovídá danému účelu. Pokud ne, vyjádřete se proč.*

I.5 Vlastní zjištění a závěry

Jaké dalšími zjištění a závěry můžete k posuzovanému vlivu záměru na krajinný ráz doplnit? Prezentujte dále vaše zjištění a závěry.

II. Zpracování posudku dle zadání

II.1 Podklady použité k posouzení

- 1) [Studie vlivu na krajinný ráz D0 518-519 Ruzyně- Březiněves](#)
- 2) [Územní plán sídelního útvaru hlavního města Prahy](#), schválený usnesením č. 10/05 Zastupitelstva hl. m. Prahy ze dne 9. 9. 1999, je platný se všemi pořízenými změnami, včetně Z 2822/00.
- 3) [Územně analytické podklady hlavního města Prahy z roku 2008](#)
- 4) [Územně analytické podklady hlavního města Prahy z roku 2020 pro kraj](#)
- 5) [Vyhláška č. 157/2024 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu](#)
- 6) [Politika územního rozvoje ČR](#)
- 7) [Pomůcka k uplatňování republikových priorit PUR](#)
- 8) [Strategický plán hl.m. Prahy](#)
- 9) [Zásady územního rozvoje hl.m. Prahy](#)
- 10) [Zákon č. 283/2021 Sb. Stavební zákon](#)
- 11) [Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské úmluvy o krajině](#)
- 12) [Doporučení CM/Rec\(2008\)3 v.m.č.z. o pokynech pro implementaci Evropské úmluvy o krajině](#)
- 13) [Metodická pomůcka pro pořizování a zpracování zásad územního rozvoje v kontextu evropské úmluvy o krajině](#)
- 14) [Sdělení č. 13/2005 Sb.m.s.o sjednání Evropské úmluvy o krajině](#)
- 15) [Evropská úmluva o krajině publikace K.Maier. T. Peltan](#)
- 16) [Věstník ministerstva životního prostředí září 2017](#) “Metodický pokyn MŽP, odboru obecné ochrany přírody a krajiny, ve spolupráci s MMR, odborem územního plánování k uplatňování §12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny

- 17) [MŽP 04/2002 číslo 2 EIA posuzování vlivů na životní prostředí](#)
- 18) [Hodnocení krajinného rázu - metodické doporučení AOPK](#)
- 19) [Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti, nebo změny využití území na krajinný ráz](#)
- 20) [Helena Doležalová Konflikt veřejných zájmů ve světle směrnice 2009/28/ES](#)
- 21) [Hodnocení krajinného rázu, určení míry jeho dochovalosti - doc. Ing. arch. Jiří Löw](#)
- 22) [Krajinný ráz v sídlech, sídla v rázu krajiny](#)
- 23) [Úloha georeliéfu ve vývoji a obraze města na příkladech měst Praha, Brno a Jihlava](#)
- 24) [Krajinný ráz identifikace a hodnocení \(J. Kupka - I. Vorel\)](#)
- 25) [Krajina v Zásadách územního rozvoje](#)
- 26) [Strategické hlukové mapování ministerstva životního prostředí](#)
- 27) [Strategie regionálního rozvoje ČR - Akční plán SRR 23-24](#)
- 28) [Nová lipská charta](#)
- 29) [Vyhodnocení krajinného rázu Středočeského kraje](#)
- 30) [Vymezení cílových charakteristik krajiny](#)
- 31) [Zásady územního rozvoje Středočeského kraje](#)
- 32) [Předpověď sucha](#)
- 33) [AV ČR 2020 Klimatická změna - fenomén současnosti](#)
- 34) [Územní studie Šárecké údolí](#)
- 35) [Nálezy paleolitu územní studie Šárecké údolí - Pin.č. 358](#)
- 36) [Archeologický ústav Dobrá bronzová - Únětická kultura](#)
- 37) [Přemyslovské knížecí rodové patrimonium](#)
- 38) [Metodické listy Agentury ochrany přírody a krajiny ČR](#)
- 39) [Přehled o stavu veřejné správy ČR \(OECD 2023\)](#)
- 40) [Atlas životního prostředí hl.m. Prahy](#)
- 41) [Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury](#)
- 42) Příloha dokumentace posouzení vlivu “záměru” B.11 Studie vlivu na krajinný ráz dle §12 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně příroda a krajiny v platném znění
- 43) Dokumentace “záměru” A.I. Technické výkresy, A. II Analytické výkresy
- 44) [Příloha 1,2 k “Posouzení vlivu realizace záměru „D0 518, 519 Ruzyně – Březiněves“ na krajinný ráz”](#)

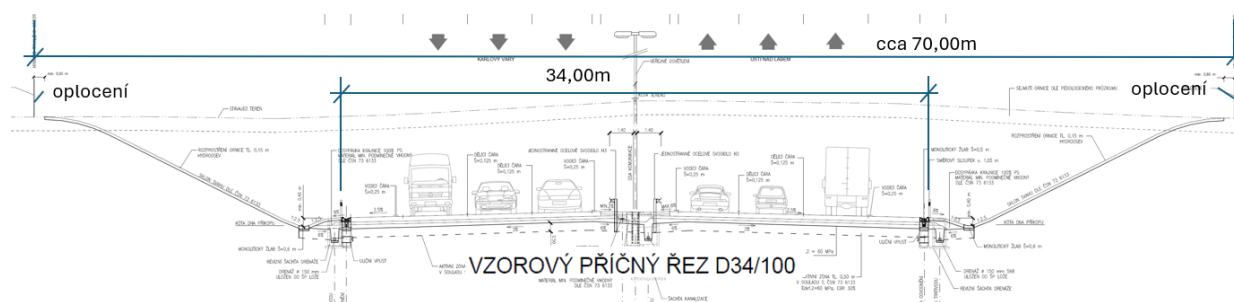
II.2 Základní parametry záměru - východiska

Záměr je popsán v části 2.1.1 a 2.1.2 posuzované dokumentace.

Zde je provedeno krátké shrnutí charakteru vedení mezinárodní dálnice a doplněn odborný kontext a východiska, která jsou dále podstatná pro samotné vyjádření k jednotlivým otázkám.

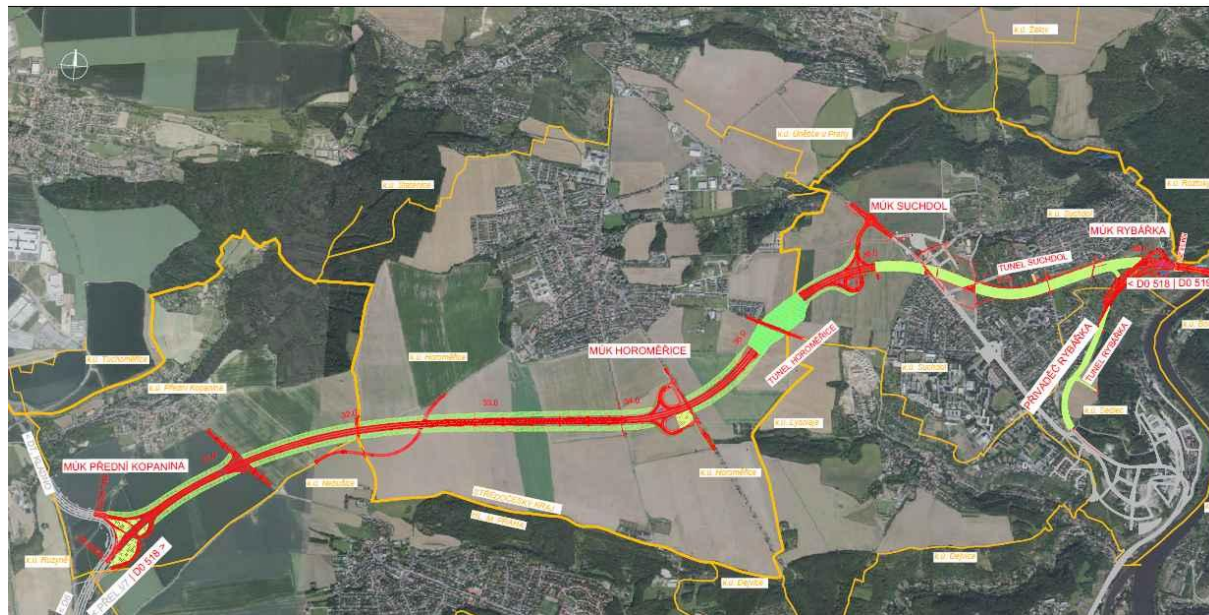
Posuzovaným záměrem jsou dva úseky mezinárodní dálnice D0 části 518-519. Dálnice D0 propojuje kolem hl.m. Prahy jednotlivé dálnice, které se paprskovitě sbíhají do hl.m. Prahy. Tento úsek dálnice propojuje dálnici D7, která vede z Ruzyně kolem Slaného a Loun do Chomutova a dálnici D8, která vede od Ďáblic kolem Kralup nad Vltavou na Lovosice a Ústí nad Labem. **Dle vzorového řezu je dálnice navržena v šíři 34 metrů s kapacitou 3 pruhů v každém směru. Šířka liniového zásahu do krajiny je**

cca 70 metrů. Dálnice tvoří oplocený dálniční koridor v intravilánu hl. m. Prahy a v dílčích úsecích i Středočeského kraje.

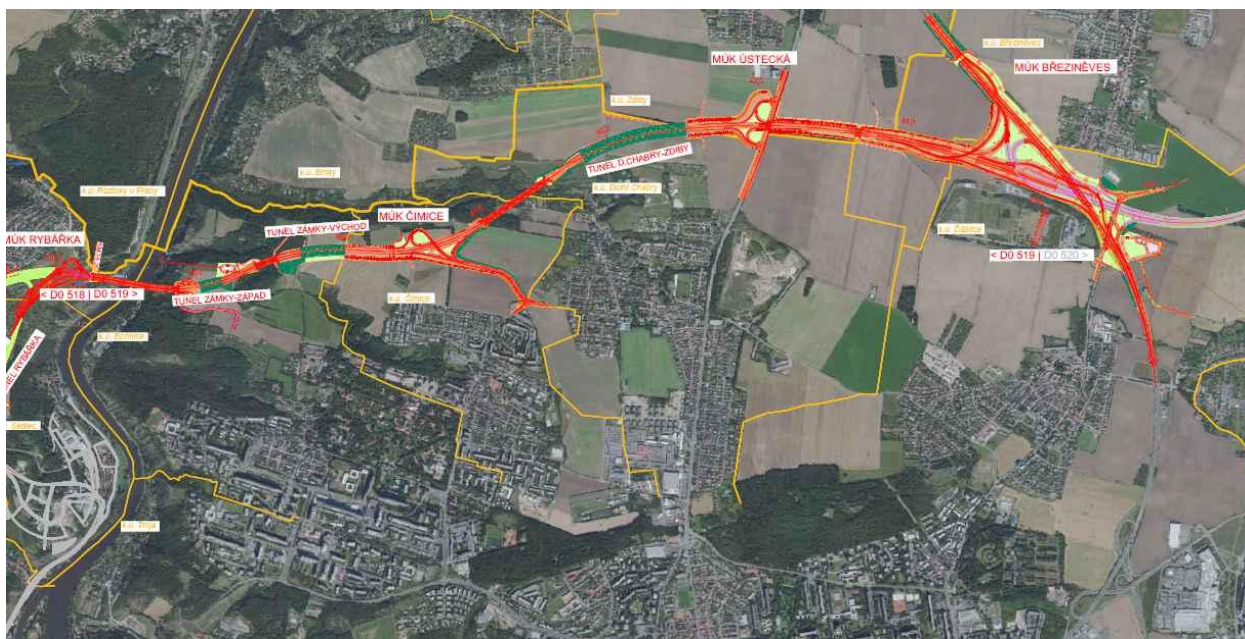

Obr. 1 Typický řez dálnicí D0 úseků 518-519 (zdroj: Dokumentace hodnocení záměru EIA)

Typický řez dálnicí D0 pro úseky 518, 519. Ukazuje charakter městské dopravní stavby v hl.m. Praze. Rozsah záměru je dobře patrný ze zákresů do ortofotomapy. Dálniční úseky obsahují mosty přes Vltavu, Čimický potok a Drahaňské údolí, dálniční přivaděče Rybářka a Čimice. Dopravní napojení je řešeno mimoúrovňovými křižovatkami. Dálnice je vedena v zářezu s tím, že některé části dálnice jsou zakryty.

Obr. 2 První část zákresu záměru do ortofotomapy úsek dálnice D0 518 (zdroj: hodnocení záměru EIA)

Obr. 3 Druhá část zákresu záměru do ortofotomapy úsek D0 519 (zdroj: hodnocení záměru EIA)

Dálnice po celé své nezakryté délce vytváří oplocený neprostupný koridor pro rychlostní spojení individuální automobilovou dopravou a mezinárodní dálkovou kamionovou dopravu. V místě mimoúrovňových křížení se jedná o zábery v šířce stovek metrů. Dálnice je navržena s 3+3 pruhy. Koncepce takové komunikace je určena pro rychlostní spojení na velké vzdálenosti. **Emise hluku, prachové znečištění a emise z výfukových plynů při plánované intenzitě dopravy má bezprostřední dopad do území v šířce minimálně stovek metrů.** Dálnice je vedena územím, které je na dotyku městského centra. Zasahuje do nejvyššího a nejrozsáhlejšího systému zeleně hl.m. Prahy, které s ním počítá v intenzivním rozvoji rekreačně oddechových aktivit. Tedy aktivit, kde se lidé pohybují pěšky, nebo na kole.

Studie hodnocení vlivu záměru výstavby dálnice D0 úseků 518-519 na krajinný ráz v rámci dokumentace EIA na závěr hodnotí záměr jako únosný a to přesto, že i sám hodnotitel připouští vliv záměru na dílčí charakteristiky jako silný. Studie hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz tedy ani nepopírá významný dopad záměru na krajinu. Konstatuje, že to není ani vzhledem k rozsahu stavby možné. **Problém se týká všech velkých infrastrukturních staveb. Jde o stavby, které jsou většinou nezbytné pro hospodářský růst a prosperitu. Stavby jsou plánované jako stavby veřejného zájmu.** Na druhou stranu ochrana přírody a krajiny je také silným veřejným zájmem. Pokud by prosté konstatování silného zásahu do krajinného rázu znamenalo automatické vyloučení realizace daného záměru, pak by nebylo vůbec možné infrastrukturní stavby veřejného zájmu realizovat. Je tedy zřejmé, že takto není možné postupovat. Legislativní opatření a organizace veřejné správy musí soustavně vytvářet podmínky, které umožní hledat nejvhodnější variantu řešení společných cílů. **Řešení musí nabídnout rozumnou míru kompromisu vlivu záměru na krajinu tak, aby zásah do území bylo možné vždy hodnotit jako společensky přínosný.** Samotný posudek hodnocení krajinného rázu je nutné chápat jako součást tohoto procesu. **Vhodné umístění záměru se má vyhledávat a stabilizovat v územně plánovacím procesu.** Posuzování vlivu záměru na krajinný ráz vychází z obecného znění zákona č. 114/1992 Sb. v §12 k ochraně krajinného rázu, který říká:

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných

krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

Toto posouzení je součástí dokumentace EIA, která posuzuje vliv záměru na životní prostředí. Jde o dílčí úkony, které jsou součástí přípravy investičního stavebního záměru. Posouzení je tedy nedílnou součástí procesů, které se řídí stavebním zákonem. Stavební zákon (č.283/2021 Sb.) již řadí proces posouzení vlivu záměru na životní prostředí k hmotnému stavebnímu právu. Proces projednávání a povolování staveb je důsledek územně plánovacích činností obcí, krajů i státu. Pro každou úroveň územně plánovací dokumentace a jejich změny stavební zákon požaduje kontrolu souladu s úkoly a cíli územního plánování a vyhodnocení vlivů územních plánů na udržitelný rozvoj území. Na této úrovni se posuzují a hodnotí různé varianty řešení. Znamená to také, že se už při vymezení koridoru vedení dálnice do územního plánu k záměru vyjadřují všechny dotčené orgány státní správy.

Cíle územního plánování v § 38 stavebního zákona odkazují také k ochraně přírodních, kulturních a civilizačních hodnot včetně archeologického dědictví, vytváření funkčního a harmonického prostředí pro každodenní život obyvatel. Hlavním cílem územního plánování je udržitelný rozvoj a za tímto účelem územně plánovací dokumentace vyhodnocuje potenciál rozvoje území a prognózy jeho dalšího vývoje.

Podkladem pro územně plánovací dokumentaci jsou územně analytické podklady a samotná územně plánovací dokumentace prochází veřejným schvalovacím procesem.

Tento postup odpovídá požadavkům Evropské úmluvy o krajině, která platí od roku 2005. V roce 2008 pak byla přijata směrnice pro implementaci úmluvy, která územní plánování považuje za jeden ze základních nástrojů ochrany a rozvoje krajiny. Kromě jiného se zde hovoří o definici cílových charakteristik krajiny.

“D. Cílové charakteristiky krajiny. Každá strana se zavazuje, po konzultaci s veřejností v souladu s článkem 5 c, definovat cílové charakteristiky krajiny pro identifikované a posouzené krajiny.” (článek 6 Evropské úmluvy o krajině - Zvláštní opatření) “

O ochraně krajiny přírodních a kulturních hodnot hovoří i článek 14 celostátní priority Politiky územního rozvoje (PUR).

“Ve veřejném zájmu chránit a rozvíjet přírodní, civilizační a kulturní hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Zachovat ráz jedinečné urbanistické struktury území, struktury osídlení a jedinečné kulturní krajiny, které jsou výrazem identity území, jeho historie a tradice.”

PUR výslovně uvádí, že vychází ze Strategie regionálního rozvoje ČR a dalších navazujících strategických dokumentů. PUR také předpokládá, že kraje a obce ve své vlastní územně plánovací dokumentaci navazují na vlastní strategický plán. Ten musí dle usnesení vlády ČR č. 669/2018 a schémata PUR vycházet z nadřazené strategické dokumentace. Pro hl.m. Prahu jako kraj se jedná o Strategii regionálního rozvoje ČR.

Navazuje se tak na nařízení EP a Rady (EU) č. 2021/1119, kterým byl přijat klimatický zákon (evropský právní rámec pro klima). Tento zákon transformuje politická prohlášení do konkrétních legislativních požadavků. **Nařízení vyžaduje, aby všechny úrovně veřejné správy uvedly své vlastní strategie do souladu s tímto nařízením a promítly je závazně do všech svých politik. Aby se vždy postupovalo ve shodě s nejlepším vědeckým poznáním a plnění bylo průběžně kontrolováno. Plnění vyžaduje, aby na každé úrovni veřejné správy byly voleny zástupci vybaveni potřebnými pravomocemi (odpovědností), která jim umožní na své úrovni přijímat i potřebná závazná opatření.**

V roce 2022 pak bylo přijato rozhodnutí EP a Rady (EU) 2022/591 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2030, které směřuje ke všem úrovním veřejné správy. Jde o 8. akční program pro životní prostředí, který vytváří základ pro dosažení environmentálních a klimatických cílů vymezených v rámci agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 (Agenda 2030). Toto zákonné rozhodnutí se tedy přímo vztahuje k plnění Agendy 2030. Tímto rozhodnutím je také potvrzena závaznost usnesení vlády č. 669/2018, kterým byl přijat Strategický rámec ČR 2030 pro všechny obce a kraje.

Z výše uvedeného vyplývá zřetelný právní rámec požadavků na ochranu krajinného rázu, který se již neopírá pouze o §12 zákona č. 114/1992 Sb., ale ochrana krajiny a jejích přírodních, kulturních a historických hodnot je neoddělitelnou součástí procesu strategického a územního plánování.

Jinými slovy, dříve než dojde k posouzení vlivu záměru na krajinný ráz území v rámci procesu EIA. Měl být tento záměr na úrovni koncepce posouzen již v rámci Zásad územního rozvoje i samotného územního plánu sídelního útvaru hl.m. Prahy. Mělo dojít k hodnocení variant. V souladu s vyjádřeními dotčených orgánů státní správy, samospráv a případně i dotčených občanů měla být nejvhodnější varianta vložena do územně plánovací dokumentace.

Je zjevné, že posudek vlivu záměru na krajinný ráz v procesu EIA je jen expertním ověřením už jednou provedeného koncepčního hodnocení. Pokud by nebylo hodnocení záměru kladné, pokud by nezískalo kladná stanoviska dotčených orgánů státní správy, pokud by nedošlo k řádnému vypořádání všech připomínek a nakonec pokud by nedošlo k odsouhlasení záměru samosprávnými orgány, nemohl by být záměr ani součástí platné územně plánovací dokumentace.

Při řádném průběhu územně plánovacích procesů by nemělo dojít k tomu, aby plánovaný záměr byl vyhodnocen jako zcela neúnosný zásah do krajinného rázu. Šlo by zjevně buď o rozpor záměru s plánovanou koncepcí kterou představuje územně plánovací dokumentace (ÚPD), nebo o její špatné vyhodnocení při projednávání a schvalování. Pokud by tedy byl záměr vyhodnocen jako neúnosný zásah do krajinného rázu a nebyl shledán rozpor s koncepcí ÚPD, pak by šlo o selhání ÚPD. Tento stav vyžaduje ukončení procesu přípravy realizace záměru a přepracování ÚPD. Územně plánovací dokumentaci je nutné prokazatelně uvést do souladu s cíli vlastního strategického plánu. Ten musí navazovat na Strategický rámec ČR 2030 a Strategii regionálního rozvoje ČR. Respektive ÚPD musí vycházet z územně analytických podkladů, které na tyto dokumenty odkazují. Jde o nutný předpoklad, který umožní plnit úkoly a cíle územního plánování. Jde také o účinný způsob jak uvést vlastní územně plánovací dokumentaci do souladu s požadavky Politiky územního rozvoje.

Kontrolní role nezávislého expertního hodnocení je vždy velmi důležitou složkou plánovacího procesu. Bez ohledu na podobu územně plánovací dokumentace má expert vždy znovu hodnotit dostupné podklady. Expert musí kromě vlastních zjištění posoudit dostupné relevantní zdroje. Závaznou podobu územně plánovací dokumentace je potřeba kontrolovat s územně analytickými podklady (ÚAP). Je to vhodné i s ohledem na doporučení objektivizace hodnocení.

“Objektivizaci subjektivní složky při hodnocení krajinného rázu lze docílit několika způsoby (Říha, 1998):

- *shodou více expertů v téže věci*
- *faktem, že hodnotící soud vyřkne všeobecně, byť neformálně uznávaná autorita v oboru*
- *faktem, že hodnotící soud vyřkne znalec zkouškou odborné způsobilosti a autorizací zaštitěná osoba”.*

Udržitelný rozvoj je dominantní veřejný zájem. K jeho plnění je požadované stanovení cílů a stanovení konkrétních kroků k jejich postupnému dosahování ve vymezeném čase.

Proto je nutné

- **Vyhodnotit soulad identifikovaných hodnot území z ÚAP a dalších podkladů s územně plánovací dokumentací.**
- **Vyhodnotit soulad identifikovaných hodnot s cílovým stavem území a s konkrétními cíli aktuálního strategického plánu hl.m. Prahy.**

- **Hodnotit přípustnost vlivu záměru na identifikované hodnoty ve vztahu k cílovému stavu území.**

II.3 Odpovědi na otázky objednatele

II.3.1 OTÁZKA (I)

Existuje závazná metodika pro tento typ hodnocení – pro posouzení vlivu záměru na krajinný ráz? Pokud ano, identifikujte ji. Pokud ne, identifikujte nezávaznou metodiku, podle které má autorizovaná osoba při zpracování posouzení postupovat.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (I)

Obecně závazná metodika není stanovena.

Existují jednotlivá metodická doporučení, která jsou zpravidla určena pro příslušné odbory veřejné správy. Obsahují dílčí informace, které sjednocují přístup k hodnocení krajinného rázu.

Dále byly postupně zpracovány metodické podklady, které vychází z odborné praxe a opět pomáhají standardizovat postup hodnocení, aby mohlo být ověřitelné a kontrolovatelné.

1. 1997 - Metodický podklad hodnocení krajinného rázu v chráněných krajinných oblastech. SCHKO ČR 1997, Bukáček, R.; Matějka, P. a kol.
2. 1999 - Hodnocení krajinného rázu a jeho uplatňování ve veřejné správě (metodické doporučení). Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) 1999, Míchal, I. et al.
3. 2003 - Löw, J. a Míchal, I.: Krajinný ráz. Lesnická práce. Kostelec nad Černými lesy 2003.
4. 2004 - Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz – metodický postup. ČVUT. Praha 2004. I. Vorel; R. Bukáček; P. Matějka; M. Culek; P. Sklenička.

Hodnocení krajinného rázu se provádí pro dva účely

- a) preventivní - stanovení hodnot pro koordinaci rozvoje a plánování jejich ochrany
- b) hodnocení vlivu plánovaného konkrétního záměru na krajinný ráz

Pro toto posouzení je ustálen postup, který obsahuje následující specifické kroky

1. Popis navrhovaného záměru z hlediska **fyzických vlivů** na krajinu.
2. Popis navrhovaného záměru z **vizuálních vlivů** na ráz krajiny.
3. Vymezení **dotčeného** krajinného **prostoru**.
4. **Identifikace charakteristik** přírodních, kulturních a historických.
5. **Klasifikace významnosti** identifikovaných charakteristik.
6. **Hodnocení vlivu** záměru na identifikované charakteristiky.
7. **Stanovení míry únosnosti** záměru a doporučení eliminačních opatření.

Tento postup je shrnut a vysvětlen v „*Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz – metodický postup*“. ČVUT. Praha 2004. I. Vorel; R. Bukáček; P. Matějka; M. Culek; P. Sklenička.”

Tento metodický postup je pro posouzení vlivu záměru na krajinný ráz dobře použitelný. Je nutné však mít na zřeteli, že metodika je z roku 2004 a proto nemůže nijak reagovat na současný právní rámec, který v souladu s „Úmluvou o krajině“ hodnocení krajinného rázu integroval do procesu územního plánování jehož součástí je dnes i strategické plánování.

Konkrétně to znamená, že v klasifikaci charakteristických hodnot území je nutné (ve veřejném zájmu) posílit význam ochrany hodnot, které posilují cílový stav území.

Jako metodický nedostatek lze označit i to, že se metodika nezabývá postupem pro doporučení eliminačních opatření.

II.3.2 OTÁZKA (II)

Vyjádřete se k tomu, jaká metodika či postup byl zvolen zpracovatelem posouzení vlivu záměru na krajinný ráz. Identifikujte jej a vyhodnoťte, zda odpovídá danému účelu. Pokud ne, vyjádřete se proč.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (II)

Zpracovatel zvolil tuto metodiku *“Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz – metodický postup. ČVUT. Praha 2004. I. Vorel; R. Bukáček; P. Matějka; M. Culek; P. Sklenička.”*

Metodika obsahuje potřebné kroky k objektivnímu a správnému posouzení. Samotný popis jednotlivých kroků však již neodpovídá dnešní legislativě. Na závěr také chybí postup pro stanovení kompenzačních opatření. Posouzení krajinného rázu je součástí územního strategického plánování a v tomto kontextu musí být také posudek zpracován.

Je dobré zde zmínit požadavky Úmluvy o krajině, neboť tyto vystihují to, co je pak na různých místech a různým způsobem přímo implementováno do současných závazných politik ČR.

Zejména je vhodné poukázat na odstavec 1.3 , který uvádí:

(1.3) Jednotlivé postupové kroky metodické pomůcky spočívají

- *ve vymezení typů krajín na základě **znaků krajiny a sociálně ekonomických charakteristik krajiny,***
- *ve vymezení cílových charakteristik krajín na základě **popisu hodnot krajín, identifikace deficitů a problémů, činností s negativním dopadem a rizik pro krajinu; přitom cílové charakteristiky krajiny určují žádoucí podobu krajín jako výsledek ochrany a rozvoje specifických, pozitivně hodnocených vlastností této krajiny a reakce na její případné problémy, negativní trendy a rizika.***

II.3.3 OTÁZKA (III)

Vyjádřete se k tomu, zda byla metodika, či jiný postup dle otázky (ii) vybrán správně tak, aby bylo zajištěno objektivní a vypovídající posouzení. Pokud ne, identifikujte, jaká metodika měla být zvolena a popište, jakou metodikou či postupem mělo být toto posouzení zpracováno a proč.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (III)

Metodika pro hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz byla s ohledem na dostupné možnosti vybrána správně. **Samotná metodika objektivní a vypovídající posouzení nezajistí.**

Zpracovatel se musí ve svém hodnocení vypořádat se všemi dostupnými informacemi o území a ty poměřovat se společnými cíli a vlastními expertními zjištěními. Legislativa očekává, že zpracovatel bude intenzivně pracovat s územně analytickými podklady, které představují ucelený soubor dat o území. Jsou nedílnou součástí územně plánovacích procesů a je zde zajištěna (alespoň elementární) účast občanů. Proces hodnocení a hledání shody na vnímání využití území lidmi, kteří v území žijí a území užívají dnes, musí být završen stanovením cílového stavu krajiny.

Důležitou a zanedbanou složkou hodnocení krajinného rázu je v souladu s úmluvou o krajině hodnocení zachovalosti krajinného rázu. Jde o velmi významnou složkou hodnocení území, která pomáhá rozpoznat jeho jedinečnost. Postup uvádí Doc. Ing. arch. Jiří Löw ve své stati “Hodnocení krajinného rázu, určení míry jeho dochovalosti” Krajinný ráz se, dle Löwa a Kučery (1996), odvíjí od základních přírodních vlastností - primární krajinné struktury. Samotný krajinný ráz je pak vytvářen souborem typických přírodních a člověkem vytvořených znaků. Různá míra dochovalosti typických znaků pak určuje i míru dochovalosti krajinného rázu v jednotlivých částech krajiny.

Jiří Löw uvádí :

“Míra dochovalosti krajinného rázu je dána poměrem typických znaků dané oblasti k typickým znakům dochovaným v daném místě. Krajinný ráz oblasti je v jednotlivých místech dochován v různé míře.

Zjištění, kde je dosud dochován v relativní úplnosti, kde jen v náznacích a kde je momentálně zcela setřen, má zásadní význam pro stanovení míry a způsobu ochrany.”

Studie vlivu na krajinný ráz, která je přílohou B.11 dokumentace vlivu záměru na životní prostředí (EIA) je odborným podkladem pro rozhodování orgánů veřejné správy. Expertní posudek musí naplňovat smysl pro který je pořizován. Tím je podpora orgánů veřejné správy v rozhodování, které bude v souladu s uznanou podobou veřejného zájmu. Stavební zákon je zde zastřešující právní normou (právním rámcem). Stanoví postupy a definuje úkoly a cíle územního plánování a směřuje veřejnou správu i všechny aktéry ke sledování a naplňování potřeb veřejného zájmu. Společným kompasem pro sledování veřejných zájmů jsou strategické dokumenty. Společným celospolečenským sdíleným cílem a dominantním veřejným zájmem, který určuje hlavní směr rozhodování všech aktérů v rozhodovacích procesech je udržitelný rozvoj. **Proto, aby expertní posudek mohl sloužit svému účelu, musí odpovědět na 2 další otázky:**

1. “Je navržený cílový stav krajiny dle vlastního expertního zjištění v souladu se společenskými cíli, které jsou formulovány v odpovídajících strategických dokumentech? “

2. “Jak tento konkrétní záměr ovlivňuje charakteristiky a hodnoty krajiny, které jsou důležité pro to, aby v souladu s jejím stanoveným cílovým stavem byl umožněn její udržitelný rozvoj?”

Územně analytické podklady dnes představují poměrně ucelený soubor dat a cílů ze kterých lze vycházet. Sledováním společných cílů lze lépe vážít důležitost jednotlivých charakteristik krajinného rázu ve vztahu k potřebám veřejného zájmu.

II.3.4 OTÁZKA (IV)

Vyjádřete se k tomu, zda byla dodržena metodika zvolená samotným zpracovatelem posouzení vlivu Záměru na krajinný ráz, či nikoliv. Pokud ne, popište, v čem postup nebyl dodržen.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (IV)

Zpracovatel se drží zvolené metodiky v obsahové skladbě. V samotné práci se však už nedrží ani postupů, které sám doporučuje ve vlastních odborných publikacích.

Etapa A

1. Popis stavby zamlčuje šířky vedení dálnice a tím zlehčuje jak fyzický, tak vizuální dopad navrhovaného záměru na krajinný ráz. Zejména u mostu je pak šířkový profil pro posouzení

harmonického měřítka důležitý. Z podkladů k hodnocení krajinného rázu se nedostatečně zabývá územně analytickými podklady hl.m. Prahy.

2. Vymezení dotčeného krajinného prostoru (DOKP) se váže na přímou viditelnost. Pro hodnocení je však podstatné i správné vymezení oblasti krajinného rázu ve které se dotčený krajinný prostor nalézá. Zde zpracovatel přiřadí území do Bohnicko-Únětické planiny a Chaberské planiny pro které existují doporučení ochrany krajinného rázu. Území je vnímáno jako součást území hl.m. Prahy, které se podílí na utváření její identity a charakteru. Zpracovatel však toto dále ve své práci nijak nereflkuje. **Zanedbává i to, že v oblasti přemostění kaňonu Vltavy, je záměr přímo součástí hlavních vedut Prahy a přímo tak zasahuje i do památkové rezervace hl.m. Prahy.**

Etapu B

3. Vymezení oblasti a míst krajinného rázu výběrově čerpá z dostupných zdrojů. Pro dobré pochopení a popsání širších souvislostí **chybí zejména zohlednění geomorfologického vývoje a od něj se odvíjející historického vývoje.** Oblasti krajinného rázu se zaměřují na samotný záměr. Ten je však součástí dálničního systému s výraznými přesahy do regionů. Je proto nutné vnímat záměr ve vztahu k celé Praze a navazujícímu Středočeskému kraji.
4. V identifikaci znaků krajinného rázu pak formálně dodržuje popis znaků, ale ve skutečnosti **vědomě selhává. Ačkoliv ve své vlastní publikační činnosti autor posudku hovoří o tom jaké znaky je třeba v území identifikovat, aby je bylo možné následně hodnotit, tak v tomto případě zcela pomíjí historickou paměť krajiny i duchovní význam místa.** Přestože záměr nepochybně prochází územím s velmi významnou koncentrací kulturních, přírodních a historických hodnot, tak je v hodnocení klasifikuje nedostatečně, nebo vliv nepochopitelným způsobem zanedbá a zlehčí.

Etapu C

5. Posouzení vlivu na identifikované znaky je formálně správný, ale reálné hodnocení je významně zkrácené díky nedostatečné identifikaci a klasifikaci charakteristických znaků. Jako příklad lze uvést hodnocení v kapitole 4.1.2.2 – Míra zásahů NZ do identifikovaných a klasifikovaných znaků kulturní a historické charakteristiky KR v tabulce na str. 57. PDoKP D/518/519- Sedlec – Zámky bod 1 *Přítomnost ve staré sídelní oblasti s řadou archeologických nálezů (hradiště Zámky a na Farkách). V hodnocení uvádí vliv jako slabý. Ve skutečnosti je však dálnice vedena přímo přes kulturní památku, a proto by hodnocení mělo uvést vliv silný až stírající.* Obdobně pak zpracovatel zlehčuje i míru vlivu na na Vltavský kaňon. Do tohoto území vstupuje dálniční most, který začíná nad horní hranou skal 261 m.n.m, aby šikmo přes celé údolí klesal nad protilehlé skály na úroveň 249 m.n.m.. Vzhledem ke standardní šířce dálnice 34,5 m, bude celková šíře mostu cca 43 m. To jsou 2/3 výšky celého skalního masivu. V úzkém sevřeném údolí bude šikmo vedená klesající dálnice novým hlavním měřítkem vztahů v území. Tento zásah zcela eliminuje podmanivou estetiku a působivost Vltavského kaňonu. Území, pro které je zásadní kulturní dominantou celého území Pražský hrad, tak získává dominantu nového mostu mezinárodní dálnice. Tento přístup je v příkrém rozporu s tím, jak na fenomén chráněných skal Pražské kotliny nahlíží většina dokumentů města, které nabízí atlas územně analytických podkladů. Hovoří se zde o jedinečnosti, ochraně vedut města, nezastavěné horní hrany a přiměřenosti měřítka.

Hodnocení krajinného rázu tvrdí, že vedení dálnice zůstává spíše skryto v zářezích a nemá proto v krajně výrazné uplatnění. S tímto vyjádřením nelze souhlasit. Okamžitě po přechodu dálničního mostu přes kaňon Vltavy, stavba dálnice zásadně negativně ovlivňuje krajinný ráz, počínaje portálem dálničního tunelu v ochranném pásmu přírodní památky Zámky - jih, vrchu, který tvoří krajinnou dominantu, protiváhu akropoli hradiště na opačné straně Zámeckého údolí konce Čimického údolí. Při pohledech ze suchdolské strany tvoří jeden krajinný celek s akropolí hradiště

a zařízlým Zámeckým údolím. Úsek kolem Čimic, kde se napojuje Čimický přivaděč je veden kotlinou nad hranou Drahaňského údolí a pak po mostě šikmo přes samotné údolí. Most a vedení dálnice je dominantním prvkem celé mělké kotliny která se láme do úzkého Drahaňského údolí. Dálnici v malé otevřené kotlině lemují rodinné domy v Čimicích. Místo pohledu do Drahaňského údolí se bude všem nabízet pohled na inženýrská díla dálničního přivaděče, oplocené dálnice a dálničního mostu přes Drahaňské údolí. Navrhovaný záměr si tento malý kousek přírody přivlastní a zcela ovládne.

6. Určení snesitelnosti zásahu na základě zjištění míry vlivu a závěr je v rozporu s postupy a vlastními doporučeními, které autor publikuje ve vlastních odborných publikacích. **Metodicky nepřijatelné je faktické průměrování vlivu záměru. Metodika předpokládá vlastní kompetentní uvážení.** V souladu s touto metodikou lze postupovat i jinak, vhodněji. Sledovat záměr jako celek a pokud je vliv záměru v konkrétním hodnoceném místě silný, pak má záměr silný vliv. Jde o postup, který doporučuje i sám autor posudku.

V roce 2011 autor posudku krajinného rázu jež je součástí dokumentace EIA J. Kupka spolu s I. Vorlem vydávají odbornou publikaci **“Krajinný ráz identifikace a hodnocení”**, kterou vydalo ČVUT v Praze. V kapitole B.1 Charakter, ráz a identita krajiny vyjmenovávají hodnoty, které se při hodnocení sledují: Kromě jiného zde hovoří o *“Paměti krajiny”*, kde se mluví jak o fyzickém dochování prvků vývoje krajiny, tak i kulturní paměti národa, kde se ke konkrétní krajině váží historické události našich kulturních dějin. Mluví se o *“Identitě krajiny”*, která se vyznačuje výrazností a nezaměnitelností krajinné scény. Mluví se o *“Duchovním významu místa”*, jako o místech, které mají hlubší význam než samotné fyzické artefakty. Konstatuje: **“Jednoznačně k těmto krajinám patří místa spojená s mytologií, pověstmi či nejstaršími počátky českých dějin, s příběhy, jež jsou zaznamenány v nejstarších českých kronikách a letopisech (Stadice, Vlastislav, Libušín, Tetín, Budeč, Praha, Levý Hradec, Tursko, Pšov, Libice, Kouřim).”**

V kapitolách C se pak věnuje postupu hodnocení, kde mimo jiné uvádí:

“Cílem ochrany krajinného rázu je zachování neobnovitelných hodnot, které vytvářejí specifický kulturní charakter a estetickou atraktivnost krajiny. Podstatou ochrany krajinného rázu je zachování charakteru v takových částech krajiny, které se vyznačují soustředěnými přírodními, kulturními a historickými hodnotami a výraznými znaky vizuální scény a neprohlubováním konfliktů v krajině s narušenou vizuální scénou.

“Limity ochrany krajinného rázu se proto odvozují od odpovědi na otázky, zdali se navrhovaný záměr dotýká takových znaků, které jsou v určitém místě nebo oblasti pro krajinný ráz zásadní nebo spoluurčující a zdali se dotýká takových znaků, které jsou jedinečné v rámci regionu nebo státu. Pokud se jedná o silný nebo likvidační zásah do znaku zásadního pro ráz krajiny a jedinečného v rámci regionu nebo státu, nemůže být stavba únosným zásahem. Pokud se jedná o slabý nebo až středně silný zásah do takového znaku, může být stavba únosným zásahem, pokud nelikviduje současně řadu dalších, byť méně jedinečných znaků.”

Pokud se doporučené postupy využijí pro hodnocení území dotčeného záměrem, je z popisu nepochybné, že celá oblast dálnice a především pak Vltavského kaňonu a navazující území Čimického a Drahaňského údolí nesou znaky krajinného rázu, které lze označit za jedinečné. A to jak v rámci regionu, tak státu. **Sám autor textu pak uvádí, že pokud je zde identifikován silný vliv, pak stavba nemůže být únosným zásahem. Autor sám silný vliv konstatuje. Hl.m. Praha záměrem dotčené území Vltavského kaňonu v ÚAP zahrnuje do pohledově exponovaných vedut města, které jsou součástí jeho genia loci. Tento Morfologický fenomén označuje za jedinečný a požaduje jeho zachování a ochranu. Přesto je záměr mostu pro mezinárodní dálnici hodnocen příznivě. Ve svém hodnocení tak zpracovatel posudku zřetelně pomíjí faktickou hodnotu místa a popírá své vlastní odborné závěry.**

Principiální rozpor zpracované studie je také v tom, jak hodnotitel přistupuje k identifikovným oblastem krajinného rázu. Autor záměr identifikuje do oblasti krajinného rázu (Bohnicko-Únětickou planinu a Chaberskou planinu, které jsou popisovány jako součást města. V samotném hodnocení k záměru přistupuje jinak. Záměr posuzuje jako by se jednalo o Krajinu Turské plošiny a Zdibské tabule tak, jak to vymezují ZUR a které toto území vymezují do “Přípraží”. Identifikace Oblastí krajinného rázu (ObKR) pomáhá určit základní vztahy v širším území a tím i míru jedinečnosti krajinných hodnot, které se pak posuzují v rámci vlastního území, které je bezprostředně záměrem dotčeno. **V rozporu s vlastní identifikací zpracovatel přejímá pohled na krajinu ze Zásad územního rozvoje, které oblast na sever od Šáreckého údolí a oblast od Čimického údolí a Ládví (Ďáblického háje) za sídlištěm Ďáblice vymezují jako příměstskou krajinu, která není součástí rostlého území hlavního města Prahy.** Umístění dálnice do této krajiny je pak nahlíženo tak, že se jedná o zásah, který se v krajině rostlého města nijak neuplatní a neprojeví a hodnocení je tak možné vztáhnout jen na místní lokální vlivy a vztahy.

V komentáři na straně 66 k hodnocení vlivu záměru na oblast krajinného rázu Bohnicko-Únětické planiny uvádí: “*NZ se dostává do určitého konfliktu s požadavkem krajinářsky chránit údolí Vltavy. Tento vliv nelze zcela eliminovat, ovšem vhodným technickým a architektonickým řešením stavby SOKP 519 lze docílit nové krajinářské hodnoty. Stavba SOKP 518 je ukončena na hraně svahu vltavského údolí, její vliv je proto zanedbatelný.*”

Doporučení této oblasti krajinného rázu přitom požaduje bezpodmínečnou ochranu krajiny okolo Tróje a Vltavy s tím, že se má omezovat i chatová zástavba, aby nedošlo k narušení harmonických vztahů drobného měřítka ve vztahu ke kaňonu Vltavy a Pražským vedutám. Sedlecké skály jsou vnímány jako součást chráněných pohledů Pražské památkové rezervace. Tvzení, že dálnicí na vrcholu kaňonu a šikmo vedeným dálničním mostem se docílí nové krajinářské hodnoty a vliv tak bude zanedbatelný, není obhajitelné. Svahy vymezují ÚAP ke zvláštní ochraně. Měřítka zásahu je brutální. Zcela proměnění prostorové vztahy a to i pro dálkové pohledy přímo z památkové rezervace hl.m. Prahy.

V rozporu s úkoly, které vyplývají z aktuální platné legislativy hodnocení dále neřeší:

- **Kontrolu souladu cílového stavu krajiny se společenskými cíli dané Strategii regionálního rozvoje a navazujícím strategickým plánem hl.m. Prahy.**
- **Kontrolu souladu záměru s cílovým stavem krajiny.**
- **Závěr odpovídajícím způsobem neřeší požadavky kompenzační opatření (souvisí s cílovým stavem krajiny).**

II.3.5 OTÁZKA (V)

Vyjádřete se k tomu, zda Dokumentace Záměru/Posudek Záměru objektivně a správně vyhodnocuje celkový vliv Záměru na krajinu.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (V)

Aby bylo možné mluvit o správném a objektivním hodnocení záměru a správném vyhodnocení celkového vlivu záměru muselo by hodnocení být konzistentní dokumentací zpracovanou v souladu s aktuální platnou legislativou.

- Dokumentace však nepopisuje řádně fyzické a vizuálních charakteristiky záměru. *(Reálné šířky záboru území ve vztahu k měřítku území kterým prochází.)*
- Jinak identifikuje a jinak hodnotí oblast krajinného rázu. *(Identifikuje přímou vazbu na městskou krajinu, ale hodnotí ji jako běžnou příměstskou krajinu.)*

- Díky tomu i chybně vymezuje dotčenou oblast krajinného rázu zejména pro oblast Vltavského kaňonu. (Přímo vizuálně dotčeným územím je území na sever od Pražského hradu)
- Nedošlo k ověření pohledů a řezů. (*Území od Vltavského kaňonu k Dolním Chabřům prochází drobnou zvlněnou krajinou ve které bude záměr s Čimickým přivaděčem a 70 m širokým oploceným koridorem zcela zásadním a viditelným dopadem. Vliv na stávající měřítko a přírodní a historické hodnoty bude stírající, tedy zásadní*).
- Nebyla popsána zachovalost území. Nedošlo k řádnému stanovení jedinečnosti a tím i správnému stanovení významnosti vlivu záměru. (*Oblast přes kterou dálnice prochází je historickou kulturní sídelní oblastí. Levý Hradec, Pravý Hradec, sídliště Zámky i Baba vytváří sadu historických sídel nad Vltavou, jsou svázány s počátky naší státnosti. Území náleží k území, které i ÚAP vymezují jako jedinečné*).
- Zanedbává a zlehčuje významnou koncentraci přírodních, kulturních a historických památek. (*Pro sjednocení rozhodovací praxe orgánů veřejné správy byl v souladu s ustanovením §12 odstavec 1 zákona č. 114/1992 Sb. a Evropskou úmluvou o krajině byl vydán v září roku 2017 Metodický pokyn MŽP, odboru obecné ochrany přírody a krajiny, ve spolupráci s MMR, odborem územního plánování k uplatňování §12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Zde hovoří o tom, že pokud záměr zasahuje do zvláště chráněných území mají orgány veřejné správy vždy hodnotit zásah jako významný. Studie je podklad pro rozhodování veřejné správy a měla by brát na tato doporučení zřetel*).
- Posudek se odvolává na §12 zákona č. 114/ 1992 Sb., ale opomíjí, že posouzení krajinného rázu je v souladu s úmluvou o krajině součástí územně plánovacích procesů a je nutné s tímto kontextem pracovat. (*Není řešen cílový stav území a nezabývá se hodnotami ve vztahu k cílům udržitelného rozvoje území*).
- Nezabývá se hodnotami, které mají vazbu na socioekonomické podmínky a neřeší hodnotu z pohledu potřeby užívání krajiny lidmi tak, jak to předpokládají strategické dokumenty, které jsou součástí ÚAP a které navazují na legislativu ČR a Úmluvu o krajině.

K tomuto bodu Ing. Petr Sklenička, Csc. v publikaci **“Ochrana krajinného rázu v procesu EIA”** mimo jiné říká:

Faktory pohody jsem proto vždy chápal jako součást krajinného rázu. V zásadě lze rozeznat:

- vizuální narušení faktorů pohody - vizuální kontaminace
- akustické narušení faktorů pohody - bez ohledu na limity se stane dominantním zdrojem hluku
- pachové narušení faktorů pohody - hygienicky nepostižitelné, ale v místě dominantní
- pocitové narušení faktorů pohody - zprostředkovaný vztah k širšímu okolí.

ke Geniu loci říká: Jsou místa, která si svoji identitu uchovávají v čase. Ochrana genia loci znamená konkretizovat jeho podstatu ve stále novém historickém kontextu.

Pro vyhodnocení celkového vlivu ke krajinnému rázu v procesu EIA konstatuje:

*“Zpracovatel posudku EIA i příslušný „decision maker“ by měl zvážit též „naléhavost“ respektive společenskou důležitost záměru. Je zřejmé, že některé stavby jsou pro fungování státu či obce nepostradatelné, jiné mají alternativy co do umístění i formy řešení. Velké množství záměrů však je navrženo z důvodů zisku jednotlivce či skupiny lidí (firmy). Na tyto záměry, v porovnání s nepostradatelnými, je nutné aplikovat přísnější kritéria v procesu rozhodování (viz tabulka). **Vlastní hodnocení by však mělo být zpracováno nezávisle na míře naléhavosti záměru a vlastním rozhodovacím procesem.***

naléhavost	záměru rozhodnutí	příklady
NUTNÉ (společensky důležité, nepostradatelné, ...)	ELIMINACE VLIVŮ (alternativní umístění, alternativní forma, ...)	telekom. vysílače, některé pozemní ko- munikace, některá nadzem. energ. ve- dení, vodárny, ...
POSTRADATELNÉ	ELIMINACE VLIVŮ AŽ NESOUHLAS	těžební činnost, sklady, velkokapacitní odchovy, billboardy, ...
„ZLEPŠUJÍCÍ“ (krajinotvorné, ...)	ÚPLNÉ VYLOUČENÍ VLIVŮ, DŮRAZ NA POZITIVNÍ VLIVY	ÚSES, revitalizace, krajinotvorné pro- gramy (obecně), pozemkové úpravy, re- kultivace, ...

Tab.1 zdroj: publikace „Ochrana krajinného rázu v procesu EIA“

Tabulka ukazuje, že pro záměr, který je hodnocen jako nutný a společensky důležitý je doporučení pro eliminaci vlivů navrhopvat jak alternativní formu záměru, tak i alternativní umístění a hodnotitel by se neměl ve svém posudku nijak podvolit naléhavosti záměru.

Z odpovědí na otázky I,II, III, IV, V vyplývá, že zpracovatel své rozhodování významně přizpůsobil míře naléhavosti záměru a studie posouzení vlivu záměru na krajinný ráz, která je přílohou dokumentace EIA pro realizaci dálnice D0 úseku 518-519 proto není objektivním a správným expertním hodnocením.

II.3.6 OTÁZKA (VI)

Pokud by vlivem Záměru došlo ke zhoršení s ohledem na krajinný ráz, jak je tento vliv v Dokumentaci Záměru/Posudku vyčíslen (vyhodnocen)? Neboli, k jak zásadnímu zhoršení dojde?

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (VI)

Hodnotitel přistupuje k hodnocení tak, že sice konstatuje i místně silný vliv, ale následně jej relativizuje tím, že jinde není vliv tak významný. Jde o přístup, který nelze nijak obhájit. **Pokud je někde identifikován silný vliv na sledovanou charakteristiku krajinného rázu, pak má logicky tento vliv celý záměr.** Jen tímto způsobem je možné skutečně řešit dopady záměru na krajinný ráz. Omezení celkového vlivu je možné tak, že pro dotčený krajinný prostor, kde je identifikován silný vliv záměru na krajinný ráz navrhnu odpovídající kompenzační opatření. To pro tento typ záměru představuje alternativní způsob vedení dálnice, nebo alternativní umístění dálnice. Takto ale posudek zpracován není.

Srovnání vyhodnocení vlivu záměru na sledované charakteristiky dle §112 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny s popisem nejvýraznějších zásahů, které stanoví míru celkového zásahu do sledovaných charakteristik krajiny. (hodnocení vlivu: žádný, slabý, středně silný, silný, velmi silný, zásadní)			
<u>Hodnocení záměru zpracovatelem posudku</u>			
<u>Vlastní hodnocení</u>			
1	Přírodní charakteristiky	Odůvodnění : posudek	středně silný

		<i>NZ takových dimenzí a plošného rozsahu bezpochyby zasáhne i znaky přírodní charakteristiky KR. Vliv na cennější znaky je identifikován především při přechodu údolí Vltavy s přítomnými přírodními hodnotami (indikovanými řadou chráněných území) a dále, byť plošně méně významný, při přechodu Čimického a Drahaňského údolí (přírodní park).</i> Jedná se o několik silných zásahů do význačných hodnot KR či středně silný zásah do jedinečného znaku KR. Ve zbytku trasy s ohledem na charakter území, kde převažují antropogenně pozměněné agrární a urbanizované plochy, není vliv na znaky a hodnoty přírodní charakteristiky velký, či zasahuje jen znaky dle cennosti běžné. Vzhledem k přítomnosti přírodního parku, ZCHÚ, EVL a dalších institutů obecné ochrany přírody a krajiny (VKP, ÚSES) na straně jedné a dimenzím navrhované stavby SOKP a jejího k terénu vstřícného technického řešení na straně druhé, je zásah do znaků a hodnot přírodní charakteristiky klasifikován jako středně silný.	
	Přírodní charakteristiky	Odůvodnění : vlastní Vedení dálnice kotlinou pod Čimicemi, kde je navržen i dálniční přivaděč, je pro přírodní park a hodnoty přírodního parku v zásadě likvidační. Šířka Drahaňského údolí je cca 300 m. Šířka dálnice v zářezu ze kterého pak přechází na most cca 70 m. Celková šíře území je cca 900m. Dálniční přivaděč přetíná dále celé území. Vše je oplocená hlučná dálnice s emisemi, které zasahují stovky metrů. I když nepůjde o nadlimitní hodnoty. Není možné mluvit o tom, že by zde v jednom místě mohla být dálnice a zároveň přírodní park pro oddech a rekreaci.	Velmi silný
	přírodních hodnot	Odůvodnění : vlastní Dálnice překračuje území, které nabízí mimořádně pestrou škálu biotopů a míst s různými podobami flóry a fauny. Míra stavebních zásahů v území bude veliká. Vytváření zářezů a překrytých tunelů a následné ozeleňování vytváří bariéru v území, dotýká se biotopů, které jsou ve skutečnosti velmi malé a zásah může být až likvidační. Proměna krajiny přináší i další posílení tlaku na ruderalizaci místní flóry. Zvýšené emise mohou ovlivnit růst jiných druhů na chudých stepních půdách. Je třeba si uvědomit, že území, které se chrání má často rozměry stovek metrů. Pokud přes tato místa je stavěna mezinárodní dálnice, bude se z podstaty jednat o zásah, který je vždy silný.	Silný
2	kulturní a historické charakteristiky	Odůvodnění : posudek	slabý

		<i>Stavba prochází krajinou, která je výrazně proměněná blízkostí Prahy (nová výstavba rodinných domů, panelových sídlišť, dopravní a technické infrastruktury) a již v současnosti má částečně setřený původní ráz agrární venkovské krajiny. Některé z PDoKP mají poměrně dochovanou krajinou strukturu zemědělské krajiny s historickými sídly, cestami a drobnými plochami nelesní zeleně. Tyto struktury však nepředstavují jedinečné či význačné kulturně historické hodnoty, přestože tedy NZ poměrně výrazně změní charakter zdejší krajiny, lze celkový vliv hodnotit jako slabý (negativní vlivy se budou týkat zejména hodnot vizuálních, nikoli kulturně historických), neboť nezmění (pouze posílí) stávající charakter suburbánní zóny HMP.</i>	
	kulturní charakteristiky	Odůvodnění : vlastní Mezinárodní dálnice bez ohledu na to, zda bude v území vidět vytváří z podstaty v území širokou oplocenou bariéru. Mimoúrovňové křižovatky mění městské komunikace v dálniční přivaděče. Každé napojení na kapacitní dálnici s sebou nese i transformační potenciál území doprovodnou infrastrukturou. Stavba vnese do území jinou dynamiku vývoje, která s rekreačně oddechovými funkcemi území není slučitelná. Nevratně se přeruší pomalá obnova kulturní krajiny. V kontextu Prahy jedinečně zachovalý přechod historicky rostlého města do venkovské přírodní krajiny bude významně narušen. Velmi se zkomplikuje až znemožní rozvoj městských vazeb, které jsou pro udržitelný rozvoj území nezbytné.	Silný
	historické charakteristiky	Odůvodnění : vlastní Dálnice prochází kulturní historickou krajinou. Velmi pomalu dochází k její obnově. Jedinečné skloubení kulturních, historických a přírodních hodnot se potkává v blízkosti a v návaznosti na Vltavský kaňon. Funkce dálnice jako rychlostní dálkové komunikace není slučitelná s územím, které je stvořené pro opakované pěší procházky, vyhlídky a zastavení. Symbolem nepřijatelnosti a nepřiměřenosti je skutečnost, že je vedena přímo přes kulturní památku Zámka.	Velmi silný
3	zvláště chráněných území (ZCHÚ)	Odůvodnění : posudek <i>V rámci PDoKP D/518/519 se vyskytuje několik MZCHÚ: přírodní památka Sed-lecké skály, přírodní památka Zámky a přírodní rezervace Roztocký háj – Tiché údolí, okrajově se PDoKP D/518/519 dotýká přírodní památka Bohnické údolí. PDoKP E/519 okrajově zasahuje přírodní památku Čimické údolí.</i>	Středně silný

		<i>Most přes VI-tavu se od terénu odpoutává na hranách svahů a překonává ZCHÚ, prostírající se na svazích vltavského údolí (PP Sedlecké skály a PP Zámky) s tím, že do nich zasahuje v horních částech svahu podporami pětipolového mostu. Tím mění jejich krajinný kontext, i když jejich uplatnění (projev) jako přírodě blízkých segmentů krajiny v krajinné scéně vltavského údolí zůstává zachováno. Proto, ačkoli lze technickými a technologickými postupy částečně eliminovat fyzický vliv na tato chráněná území, je nutné vliv navrhované stavby na ZCHÚ považovat za středně silný</i>	
	zvláště chráněných území (ZCHÚ)	Odůvodnění : vlastní Míra zásahů do přírodních památek a přírodních rezervací je nebývalá. Stavební zásah je tak rozsáhlý, že se týká významné části ploch vymezených k ochraně území. Pro určité části parku Draháň - Trója se jedná fakticky o zásah likvidační. Zásah probíhá v dlouhém úseku přes a podél úzkého, krajinně subtilního přírodního fenoménu. Lze si proto těžko představit, že by bylo možné zásah označit jinak než za zásadní	Velmi silný
4	významných krajinných prvků (VKP)	Odůvodnění : posudek <i>V řešeném území je registrován VKP Skalní výchozy v Dolních Chabrech s výskytem křivatce českého. Trasa NZ se tohoto VKP nedotýká (nemá vzhledem ke vzdálenosti ani relevantní vliv vizuální). Lze však oprávněně předpokládat vliv na VKP ze zákona, a to jak fyzický (les), tak vizuální (vodní tok, rybník, údolní niva). Při hodnocení stavby v celém úseku je tento vliv lokálně omezen pouze na dílčí scénérie přechodu trasy přes zaříznutá údolí Vltavy a přítoků (snížení významu VKP v krajinné scéně). V úhrnu je klasifikován jako středně silný.</i>	Středně silný
	významných krajinných prvků (VKP)	. Odůvodnění : vlastní Registrovaným Významným krajinným prvkem ve sledovaném území jsou skalní výchozy v Dolních Chabrech s výskytem křivatce českého. Není přímo zasažen stavbou. Je otázka do jaké míry bude ovlivněno území emisemi z dopravy. Vlivem blízkého vlivu dominantní dálnice dojde k snížení významu VKP v krajinné scéně.	Středně silný
5	kulturních dominant	Odůvodnění : posudek	Žádný
		V PDoKP se nevyskytují kulturní dominanty regionálního či nadregionálního významu. Případné dílčí kulturní dominanty uvnitř zástavby nemohou být vzhledem k horizontálnímu charakteru NZ, která vede	

		<i>většinou v zářezu, ovlivněny.</i>	
	kulturních dominant	Odůvodnění : vlastní Dálniční most přímo zasahuje do vedut památkové rezervace hlavního města Prahy. Most je svými rozměry a výškou dominantní stavbou v přímé pohledové souvislosti s Pražským hradem. Vede šikmo a klesá přes Sedlecké skály. Vzhledem k jedinečnosti skalních výchozů, které vytváří uzávěr Pražské kotliny se požaduje ochrana nezastavitelnosti a bránění i umístění chatek. Most těchto rozměrů nemůže být akceptovatelný.	Velmi silný
6	estetických hodnot	<i>Odůvodnění : posudek</i> <i>V převážné délce navržené trasy NZ, která je vedena v zářezech velkoplošnou otevřenou krajinou severního okraje Prahy, nemůže výrazněji snižovat vizuální stránku hodnot krajinného rázu, neboť takové hodnoty jsou v dotčené krajině přítomny pouze velmi omezeně. Vzhledem k tomu, že středně silný nebo silný vliv na indikátory estetických hodnot se objevuje pouze v koridoru Vltavy a částečně na pravém břehu Vltavy a jinde není vliv žádný, mohl by celkový souhrn vlivů hodnocení být slabý. Vzhledem k cenosti scénérií koridoru Vltavy (přírodní park), je však hodnocen jako středně silný.</i>	Středně silný
	estetických hodnot	Odůvodnění : vlastní Dálnice přináší do území měřítko a účel, který s provozem města a rozvojem městských funkcí nesouvisí. Přináší do drobného území měřítko stavby, která mění vnímání a význam území a tím se dále posiluje periferizace území. Tlak na rozvoj kapacitní infrastruktury skladů a prodejních hal je v přímém rozporu s cíli dotváření městské krajiny městskými prostředky kolem historických jader původních sídel v odpovídajícím měřítku a charakteru kulturní historické krajiny.	Silný
7	<i>harmonického měřítka</i>	<i>Odůvodnění : posudek</i> <i>Harmonické měřítko krajiny je patrné pouze v dílčích partiích a v dílčích scénériích. NZ proto nemůže být navzdory svému měřítku výrazným zásahem do harmonického měřítka.</i>	Slabý
	harmonického měřítka	Odůvodnění : vlastní Základním měřítkem pro tvorbu městského prostředí je člověk chodec. Dálnice s těmito měřítky nemá nic společného. To, co činí území “Pražského gruntu” a celé oblasti Vltavského kaňonu jedinečné, je právě	Velmi silný

		drobné měřítko, které dokáže působit monumentálně. Právě z tohoto důvodu je pro ochranu území skal a skalních ostrohů, kde se vztah měřítek projevuje nejsilněji, předepisována přísná ochrana. Dálnice svými dimenzemi, kterými se plánuje tyčit nad skalami celé území banalizuje a nenávratně tisícileté kouzlo charakteru území ničí.	
8	harmonických vztahů	Odůvodnění : posudek	Slabý
		Harmonické vztahy v krajině se projevují pouze v dílčích scénériích, proto nemůže být NZ navzdory svému měřítku výrazným zásahem	
	harmonických vztahů	Odůvodnění : vlastní	Velmi silný
		Mezinárodní dálnice vedena širokým šikmo klesajícím dálničním mostem nad Sedleckými skalami do skalního vrchu nad Zámeckou roklí s vedením přes park Draháň -Troja, jak bylo prokázáno řezy i fotodokumentací, v žádném případě nebude skryta, ale zcela ovládne vztahy v území a napříště v subtilní drobné zvlněné krajině povede jen oplocený koridor mezinárodní dálnice.	

(srovnání posouzení je v souladu s metodickým postupem posuzování krajinného rázu. text metodiky část B.2.6.2)

“Výsledky hodnocení je možné objektivizovat jejich přehodnocením přizvanými nezávislými experty – tzv. anketou expertů. V této anketě se na základě podkladů z provedeného hodnocení experti vyslovují ke klíčovým otázkám, zejména k identifikaci znaků a hodnot a k ocenění jejich významu a dále k míře vlivu navrhovaného záměru na znaky a hodnoty krajinného rázu. “

II.3.7 OTÁZKA (VII)

Pokud by vlivem Záměru došlo ke zlepšení s ohledem na krajinný ráz - jak je tento vliv v Dokumentaci Záměru/Posudku vyčíslen (vyhodnocen)? Neboli, k jak zásadnímu zlepšení dojde?

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (VII)

Zpracovatel o zlepšení stavu území vlivem realizace záměru nehovoří. Ke zlepšení stavu krajiny s ohledem na krajinný ráz nedojde. Naopak konstatuje, že dojde k výraznému až transformačnímu zásahu do krajinného rázu na okraji města.

II.3.8 OTÁZKA (VIII)

Porovnejte vzájemně celkový negativní a celkový pozitivní vliv Záměru s ohledem na krajinný ráz. Jak je toto srovnání vyhodnoceno v Dokumentaci Záměru/Posudku? Jaké dopady bude mít Záměr na krajinný ráz jako celek?

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (VIII)

Jak je ukázáno v odpovědi č. (VI) dokumentace sice popisuje negativní vlivy na krajinný ráz, ale vědomě jej zlehčuje. Z odpovědi č. (VII) vyplývá, že dokumentace o zlepšení stavu území díky jeho realizaci nehovoří. Nemůže být proto srovnání pozitivních a negativních dopadů ani nijak hodnoceno.

Celkové hodnocení záměru zpracovatelem posudku - celkově je záměr hodnocen jako únosný zásah do KR.

Celkové vlastní hodnocení - celkově je záměr hodnocen jako neúnosný zásah do KR. Pro vedení dálnice by mělo být zvoleno alternativní umístění.

Pro vlastní odpověď na otázku “ Jaké dopady bude mít Záměr na krajinný ráz jako celek?” je možné říci: **“Zavedení mezinárodní kamionové dopravy do rekreačního území a intravilánu ve městě je zcela nevhodné a pro krajinný ráz devastující”**. Po studiu podkladů nelze přijmout celkový závěr o únosnosti záměru. V hodnocení dochází ke zlehčení dopadů záměru na krajinný ráz, které nelze přijmout. Metodický postup dává dostatek volnosti k vlastnímu uvážení a hodnotitel musí nějaký závěr učinit. **V tomto konkrétním případě lze považovat vyslovený závěr za chybný.**

Zpracované hodnocení dokládá i významné pochybení hodnotitelů v posouzení EIA krajinného rázu D0, úseků 518, 519, které spočívá v bagatelizaci a nerespektování ochrany zapsaných přírodních a kulturních hodnot všech stupňů ochrany krajiny dotčené záměrem. Přírodní park Drahaň-Troja přes, který prochází dálnice v délce 2 km, byl zřízen především k zákonné ochraně krajinného rázu. Dálnice protíná dokonce další tři území s vyšším stupněm ochrany ZCHKÚ, dvě přírodní památky a přírodní rezervaci.

V hodnocení krajinného rázu v dokumentaci EIA byla zcela vynechána zásadní kulturní a historická dominanta krajiny nemovitá kulturní památka hradiště Zámka, přestože ji dálnice přímo protíná a poškozuje, včetně její geomorfologické situace. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků.

Ministerstvo kultury a Národní památkový ústav, jako odborné orgány zajišťující správu a ochranu nemovitých kulturních památek, zde byly z rozhodovacího procesu EIA (jak v přípravném řízení, 2019, tak i v řádném řízení, 2024) jako dotčený orgán vynechány.

V posudku i v závěrečném souhlasném stanovisku MŽP byla prominuta legislativní ochrana přírodních hodnot i existence a ochrana nemovité kulturní památky Zámka, nejvýznamnější hodnoty kulturního dědictví v dotčeném území.

Důvodem pochybení může být předpoklad, že vedení dálnice přes kulturní památku je již odsouhlasené v územně plánovací dokumentaci. Reálný stav je však takový, že platný územní plán je z roku 1999 resp. z roku 2000. Zásady územního rozvoje i Územní plán sídelního útvaru hl.m. Prahy pořizuje jeden pořizovatel. Selhává víceúrovňová kontrola a zpětná vazba. Při zastaralém územním plánu aktualizované Zásady územního rozvoje (ZUR) do určité míry suplují vlastní územní plán. To je velmi problematické. Úroveň projednání a míra aktivního zapojení občanů i veřejné správy na této úrovni územně plánovací dokumentace je výrazně menší, neboť obecnost ZUR prakticky vylučuje, aby si neobdobník dokázal blíže konkretizovat míru zásahu do území. **Díky této skutečnosti se stává zapojení všech složek veřejné správy do procesu EIA o to důležitější a každé pochybení v této věci závažnější.**

II.3.9 OTÁZKA (IX)

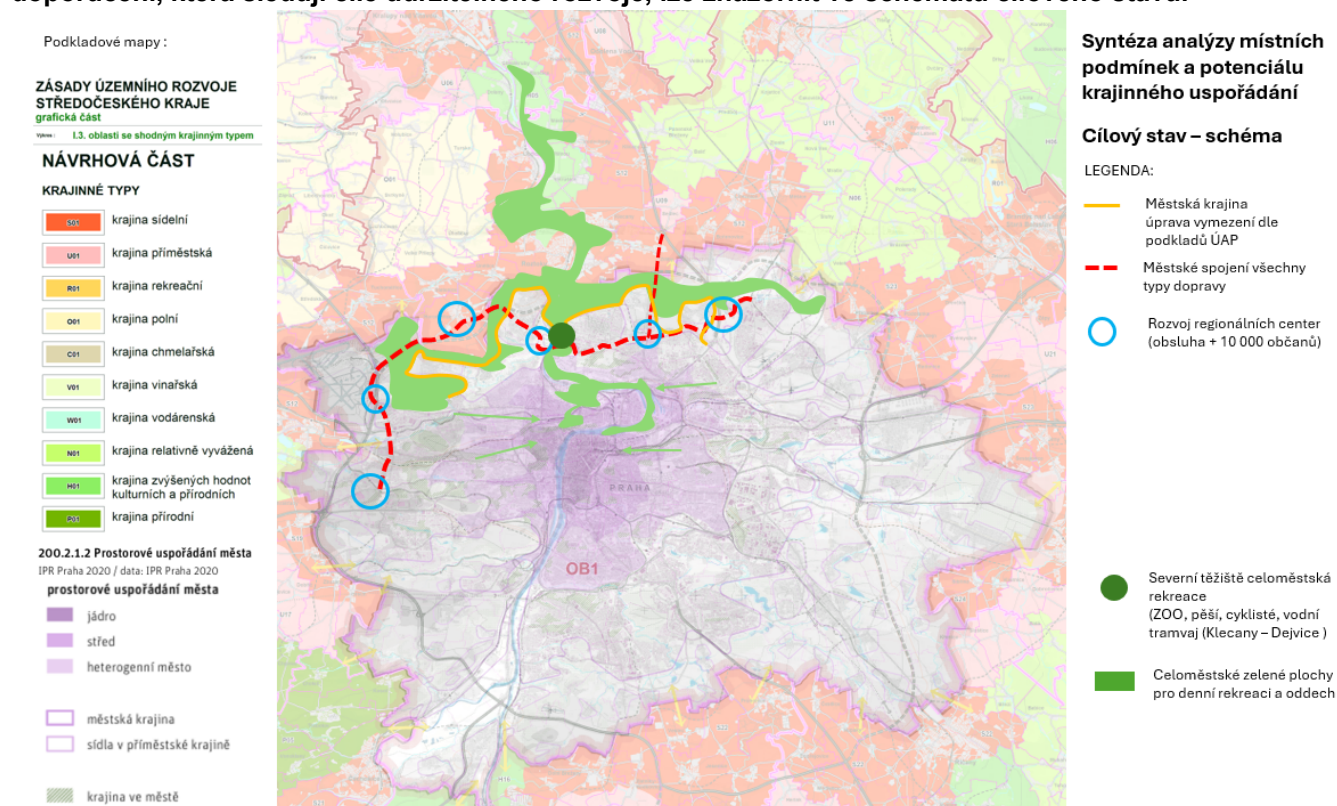
Na základě provedeného zkoumání uveďte, zda je v konečném důsledku Záměr v souladu nebo v rozporu s jeho účelem, pro který měl být realizován (zlepšení veřejného zdraví v hustě osídlených částech Pražské aglomerace).

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU (IX)

Zpracovatel hodnocení krajinného rázu se účelem záměru ve smyslu zlepšení zdraví v hustě osídlených částech Pražské aglomerace nezabývá.

Otázka v zásadě míří na cílový stav území. Otázka je i pro zpracovatele studie vlivu záměru na krajinný ráz relevantní, protože je důležitá pro správnou identifikaci a klasifikaci hodnot krajinného rázu.

Syntézu požadavků na utváření cílové kvality krajin na severním okraji Prahy dle Strategických dokumentů, prezentovaných v ÚAP, zásadách územního rozvoje SK a dostupných odborných doporučení, která sledují cíle udržitelného rozvoje, lze znázornit ve schématu cílového stavu.

Obrázek 4 zdroj: ZÚR SK a ÚAP 2020 + vlastní zpracování

Hlavní cíle pro rozvoj cílového stavu krajin:

• S ohledem na jedinečnost severního okraje Prahy a jeho blízkost městskému centru území rozvíjet jako inspirující prosperující rekreačně oddechové území pro území Prahy a přiléhající sídelní krajiny metropolitního regionu.

• Stavební rozvoj na horizontech dálkových pohledů rozvíjet v souladu s kulturně historickou hodnotou krajiny.

• Utvářet a rozvíjet svébytná sídla pro plnohodnotný život občanů

• Regionální centra propojit městskou komunikací pro všechny typy dopravy

• Rozvíjet plnohodnotné městské prostředí přátelské pro chůzi a pobývání.

Strategie pro udržitelný rozvoj metropole nemají k mezinárodnímu dálničnímu spojení přímou vazbu. Územní rozvoj má být zaměřen na vytváření soudržných, odolných a prosperujících celků, které umožní snížit poptávku po mobilitě a vytvářet podmínky pro aktivní řízení městské mobility. Vedení dálnice tedy musí být provedeno tak, aby bylo pokud možno od městských funkcí odděleno.

Pro uspořádání městské krajiny to znamená přirozený návrat historických součástí Prahy do městské krajiny a její další rozvíjení městskými prostředky.

Plánovaný záměr mezinárodního dálničního koridoru určený pro rychlostní dálková spojení vytváří bariéru v území. Přivádí do území funkce a zátěž, která není s žádným výše uvedeným cílovým stavem krajiny slučitelná. Pokud dokumentace EIA konstatuje, že dočasný dopravní přínos bude díky vyvolané dopravní indukci saturován novou dopravou a zároveň záměr ani neodpovídá vlastním rozvojovým cílům hl. m. Prahy, nepřispívá ani k plnění expertních závěrů na cílový stav krajiny, pak záměr nemůže přispívat ke „zlepšení veřejného zdraví v hustě osídlených částech Pražské aglomerace“.

II.3.10 OTÁZKA x)

Jaké eliminační a kompenzační opatření mají být realizovány podle Dokumentace Záměru/ Stanovisko MŽP EIA k eliminaci negativních vlivů Záměru na krajinný ráz? Jsou navržená opatření dostatečná? Pokud ne, uveďte proč?

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU x)

Zpracovatel kompenzační a eliminační opatření nenavrhuje ani nehodnotí.

V odpovědi na otázku č. (v.) je tab. 1 od ing. Petra Skleničky, Csc., která ukazuje jak přistupovat k návrhu eliminačních opatření. V principu je cílem vždy negativní vlivy eliminovat. Pokud je zjištěn silný vliv, je nutné navrhnout jejich eliminaci a pokud to není možné, pak adekvátní eliminaci je nesouhlas se záměrem. Z pohledu uvedené tabulky je umístění dálnice možné přiřadit do kategorie nezbytných záměrů. Očekává se eliminace vlivů a to buď alternativní formou vedení dálnice, nebo jinou alternativou vedení dálnice. Zpracovatel však toto zcela pomíjí.

V kapitole 4.3. Krajinářské úpravy a jejich význam pro hodnocení vlivu na krajinný ráz zaujímá stanovisko. Předmětem stanoviska je krajinářsko-urbanistické a architektonické studie pro stavby 518 a 519 (JK ARCHITEKTI, s. r. o., 2022), navrhující řadu krajinářských i architektonických opatření, jež mají pomoci NZ lépe začlenit do krajiny. Protože podoba architektonické studie není součástí podkladů k dokumentaci EIA a není tedy oficiálně veřejně dostupná, není ani možné se k ní vyjádřit. Zpracovatel studii hodnotí kladně. Jde však o problematický přístup, který dále zkresluje vyznění celé studie vlivu záměru na krajinný ráz. Jde o zkreslení vyznění podkladu pro rozhodování veřejné správy. Přitom vyjádření je pro význam práce zcela irelevantní. Studie není předmětem posouzení. Není součástí dokumentace. Není ani řádně vyhodnocena a není tedy nijak ověřeno, že opatřeními se silný a významný vliv skutečně kompenzuje.

Ve stanovisku EIA č.j. Č. j.: MZP/2024/710/2485 z 2.9.2024 jsou kompenzační a eliminační opatření konkretizována s tím, že se jedná o převzetí návrhů z architektonické studie pro stavby 518 a 519 od JK ARCHITEKTI, s. r. o., 2022. Za těchto okolností není možné převzetí návrhů považovat za kompenzační opatření. Pokud byl zjištěn významný vliv není řešením osázet dálnici stromy, ale řešit alternativní formu vedení a pokud toto není možné, pak alternativní trasu vedení dálnice a to bez ohledu na stav a podobu územně plánovací dokumentace. Jak už bylo uvedeno dříve, změna územně plánovací dokumentace je nutným důsledkem špatného územního plánování. Už při umístění záměru do územně plánovací dokumentace měl být zjištěn vliv na krajinný ráz. Mělo dojít k vyhodnocení variant a zajistit, aby pro umístění záměru bylo možné navrhnout odpovídající eliminační opatření. Tento poznatek měl tedy být dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí 100/2001 Sb. už součástí posuzovaného záměru a tedy i předmětem posuzování vlivu záměru na krajinný ráz. Protože tomu tak nebylo lze pohledu posuzování vlivu záměru na krajinný ráz považovat vydané stanovisko za zmatečné a tedy nezákonné.

II.3.11 OTÁZKA (XI)

Existuje závazná metodika pro návrh eliminačních a kompenzačních opatření? Pokud ano, identifikujte ji. Pokud ne, identifikujte nezávaznou metodiku, podle které má autorizovaná osoba při zpracování posouzení postupovat.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU XI)

Nemám povědomí, že by existovala závazná metodika pro stanovení kompenzačních a eliminačních opatření v oblasti krajinného rázu. Určitým vodítkem však mohou být metodické listy Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, vydané v srpnu 2024, čj. 18427/ŘED/24

Číslo 42

II.3.12 OTÁZKA(XII)

Vyjádřete se k tomu, jaká metodika či postup byl zvolen zpracovatelem pro návrh eliminačních a kompenzačních opatření. Identifikujte jej a vyhodnoťte, zda odpovídá danému účelu. Pokud ne, vyjádřete se proč.

ODPOVĚĎ NA OTÁZKU XII)

Zpracovatel nezvolil žádnou metodiku ani postup pro návrh eliminačních a kompenzačních opatření.

Jejich zpracování není předmětem studie. Pouze se vyjadřuje k architektonické studii pro stavby 518 a 519 od JK ARCHITEKTI, s. r. o., 2022 což je pro hodnotu a smysl práce irelevantní a spíše škodlivé.

Metodika, která byla zvolena pro hodnocení krajinného rázu, má umožnit vytvoření směrného podkladu pro rozhodování veřejné správy. **Klíčovým vyjádřením metodiky proto je, zda a jak je záměr únosný, nebo neúnosný.** Tento závěr by měl být výsledkem sestavené tabulky a popisů shrnující význam a hodnocení jednotlivých znaků. **Jde o postup, který metodika hodnotí jako dostatečný.**

Ve vztahu k zákonu EIA takový postup dostatečný není. Jednou z náležitostí oznámení záměru je “charakteristika opatření k prevenci, vyloučení a snížení všech významných nepříznivých vlivů na životní prostředí a popis kompenzací, pokud je to vzhledem k záměru možné”. Je tedy nepochybné, že nedílnou součástí oznámení záměru jsou i kompenzační opatření k vyloučení/minimalizaci silných nepříznivých vlivů. **Součástí dokumentace EIA musí být i řádná odpověď na otázku, zda jsou kompenzační opatření opravdu schopna silný vliv kompenzovat. Bez toho dojde k popření smyslu citované části zákona EIA.**

II.4 Vlastní zjištění a posouzení

Jaká další zjištění a poznatky můžete doplnit k posuzovanému vlivu záměru na krajinný ráz ? Prezентуйте dále vaše zjištění a závěry.

II. 4.1. Shrnutí

Tato práce ukazuje, jak velký význam v hodnocení krajiny má správná klasifikace významnosti klíčových charakteristik krajiny a posuzování dopadů záměru na cílový stav území. Hodnotitel pomíjí smysl dálnice. **Jde o vysokokapacitní rychlostní komunikaci pro dálkovou dopravu. Obchodní příležitosti města, blízkost další infrastruktury, vybudované sjezdy a napojení představují silný transformační potenciál podle kterého se bude toto území dále utvářet. Nejde tedy jen o samotnou investici, ale o přeměnu části okraje rostlého města. Záměr tak mění koncepčně založené městské území, které je přímo navázáno na historické městské centrum, na příměstskou periferii. Přitom všechny**

analytické a strategické dokumenty města občanům slibují rozvoj oddechových a rekreačních aktivit. Ochranu přírodních hodnot a krajiny.

Je dobře patrné, že hodnotitel byl ve svém přístupu významně ovlivněn nezkoordinovanou územně plánovací dokumentací, která záměr v území stabilizuje. Základním nedostatkem proto je chybějící vazba územního plánu na zkoordinovaný strategický plán s konkrétními cíli a opatřeními. Jen tak lze zajistit, aby veřejná správa i experti vážili svá rozhodnutí ve vztahu ke společným cílům a společně dokázali hájit a prosazovat potřeby veřejného zájmu. Toto dokládá autor sám svoji profesní praxí.

Týž autor prof. Ing. arch. ThLic. Jiří Kupka, Ph.D. posuzoval vliv plánovaného záměru stavby Lanové dráhy Podbaba – Troja – Bohnice. Stavby, která byla navrhována v obdobném krajinném kontextu. (Posouzení zpracováno 29.7.2023) Záměr byl plánován v přírodním parku Drahaň - Troja na dohled od plánované dálnice. Dokumentace však byla teprve podkladem pro změnu územního plánu. Za těchto okolností Lanovka byla hodnocena tak, že záměr je svým měřítkem nepřiměřeným zásahem do subtilní krajinné scenerie. Naproti tomu územně plánovací dokumentací již umístěný záměr s dálničním mostem přes Vltavu, a celé vedení dálnice přes přírodní park, které zcela mění měřítko i celkový krajinný ráz území tentýž autor označil jako únosný.

Tento posudek se věnuje zejména závěrům a výsledkům zkoumání. Samotná analýza a další hodnocení prokazující prezentované závěry je zpracováno v [samostatné příloze 1,2 tohoto posudku](#).

III. Únosnost záměru

III.1. Soulad hodnot území s cílovým stavem dle ÚAP.

Strategické dokumenty ČR i hl.m. Prahy požadují rozvoj blízkých městských vazeb, polycentrické a polyfunkční území. Území na okraji města, které je na doteku centra a navazuje na rostlé město má být vymezeno pro zeleň, oddechové a rekreační plochy.

- Vzhledem ke klimatické změně a potřebě snižování vlivu tepelných ostrovů, zlepšování kvality půdy a zvyšování její schopnosti zadržovat vodu je žádoucí vymezit oblasti přechodu městské krajiny do krajiny sídelní jako zelené rekreační území s pestrou škálou ploch a biotopů.
- Území, které je vymezené pro vedení mezinárodní dálnice, je výjimečné svojí historií. Představuje jedinečnou historickou a přírodně hodnotnou kulturní krajinu. Její klíčové prvky a kvality jsou dochovány. Probíhá pomalá obnova krajiny.
- Výjimečná kvalita, rozmanitost krajin, přítomnost vodního toku, blízkost centra i kulturně historický odkaz území, to jsou významné hodnoty. Napojení města na blízký systém zelených ploch je pak základním předpokladem pro udržitelný rozvoj celé Prahy.

Lze konstatovat, že je výsostným veřejným zájmem zachovat území pro další generace jako kulturní historickou krajinu jako doklad vývoje naší země a přítomnosti lidí v krajině.

III.2. Závěr

Z provedeného kontrolního hodnocení na základě zjištění dostupných dat je nutné konstatovat, že vliv dálnice D0 v úseku 518-519 na krajinný ráz a cílový stav území není únosný a její realizace v tomto místě není v souladu s potřebami veřejného zájmu.

Je nutné konstatovat, že hl.m. Praha představuje a i do budoucna bude představovat významný dopravní cíl. **Propojení dálniční sítě TEN-T je také významný veřejný zájem. Je proto nutné nástroji územního plánování hledat alternativní řešení, které přinese únosný zásah do krajinného rázu.**

III.2. Doporučení vhodného kompenzačního opatření - alternativní umístění dálnice

S ohledem na udržitelný rozvoj území a cílový stav krajiny se jako nejvhodnější možnost nabízí pro propojení TEN-T využít rychlostní komunikaci II/240.

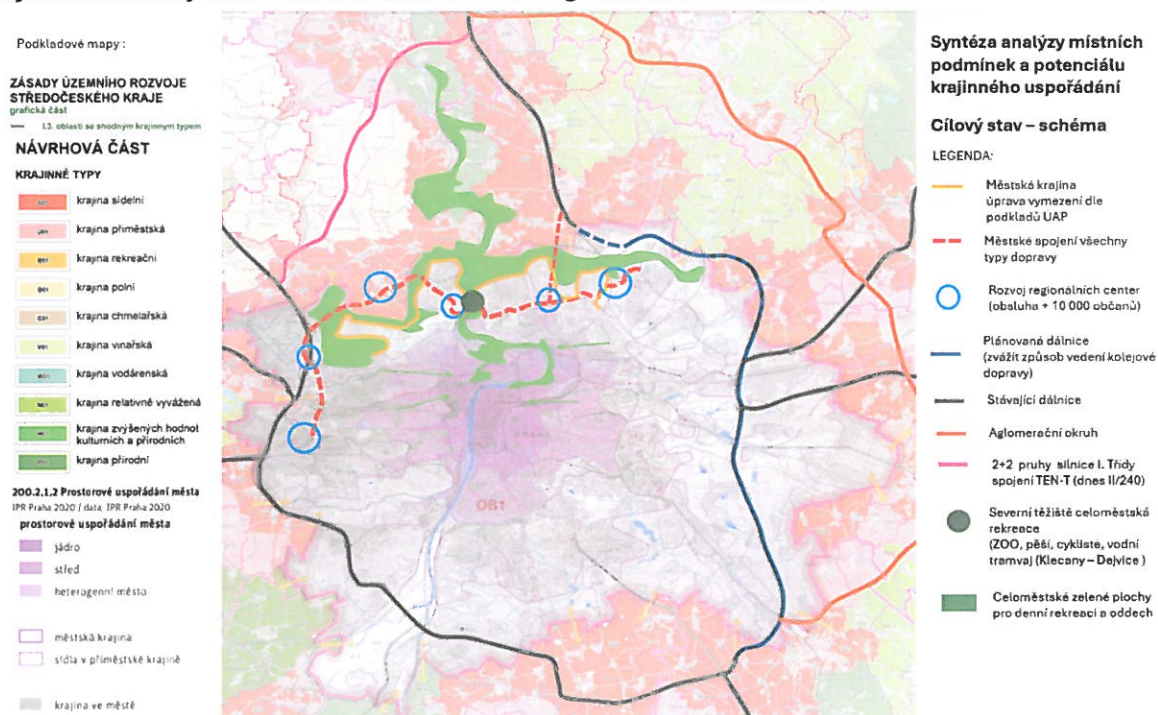
Upravit její šířkové poměry 2+2 pruhy v celé délce trasy. (Vedení komunikace II/240 je už nyní plánováno s mimoúrovňovým křížením). Pro další práci tedy není nutné měnit Zásady územního rozvoje Středočeského kraje. Je ale potřebné podrobně, konkrétně a přiměřeně velkoryse jednat o konkrétním řešení s jednotlivými obcemi. Místo finančně náročného řešení, které je neúnosné i z pohledu vlivu záměru na krajinný ráz se nabízí možnost investovat prostředky do zkvalitnění plánovaného aglomeračního spojení a další ušetřené prostředky využít k úpravě vedení úseku dálnice D0 520 tak, aby mezi Ďáblicemi a Březiněvsí byla vedena v tunelu a na dálnici byla napojena až u Zdib. Toto řešení umožní zpomalit a zklidnit ulici Cínoveckou, která se může stát již od Zdib městskou komunikací. Toto řešení umožní protažení zeleného pásu od Vltavy až na východní okraj Prahy a tak zásadně zlepšit stav místní krajiny.

Řešení:

- Umožní kolem plánované zastávky vysokorychlostní železnice v Ďáblicích vytvářet místní spádové území.
- Umožní ukončit dálnici D8 už u Zdib. Zklidnit ul. Cínovecká a změnit její charakter z dálniční komunikace na komunikaci městskou.
- Umožňuje pro blízké spojení využít městskou komunikaci a na ní upřednostnit městskou a bezmotorovou dopravu a regulovat dopravu individuální. Vytváří předpoklady pro vznik plnohodnotné tramvajové tangenty od Čimic po Zličín.
- Umožňuje vytvořit v městském prostředí městský most a rozvíjet blízké městské vazby nástroji městského plánování, které je přátelské k chodcům a bezmotorové dopravě.
- Umožní na okraji města doplnit chybějící městskou vybavenost a snížit poptávku po mobilitě.
- Ochrání pro budoucí generace jedinečné kulturní, přírodní a historické území pro oddech, pobývání, inspiraci, poučení.
- Nabídne celému metropolitnímu regionu a hl.m. Praze jedinečné oddechové území propojené s centrem města.
- Nabízí se možnost vytvořit městský zelený pás od Vlnové po Přední Kopaninu. Posílit odolnost krajiny proti klimatickým změnám. Snižovat vliv tepelných ostrovů. Provést pozemkové úpravy, zvětšit pestrost krajiny a její biodiverzitu
- Umožňuje významně zlepšit propustnost a přístupnost krajiny.

- Chrání a posiluje vyhlášené Tiché oblasti pro rekreaci a oddech Pražanů i obyvatel metropolitního regionu,
- Nevývolává dopravní indukci individuální dopravy její preferencí pro městské spojení
- Vyloučí se dopravní kongesce při promíchávání městské a dálkové dopravy.
- Vytváří rekreačně oddechový potenciál jako zdroj místní prosperity. Navazuje na historickou tradici území kdy osa řeky Vltavy, Vltavský kaňon a pětice navazujících údolí už od 2. poloviny 19 století byla významným a blízkým oddechovým územím hl.m. Prahy.
- Prodlouží dobu jízdy pro dálkovou / mezinárodní dopravu při objíždění Prahy na severu města pouze o několik minut.

Syntéza konečný stav s vložením dálnice D0 a aglomeračního okruhu.

Obrázek 5 zdroj: ZÚR SK a ÚAP 2020 + vlastní zpracování (viz. Příloha 2)

Potvrzuji tímto, že jsem si vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého / odborného posudku, a to včetně následků dle ustanovení § 127a o. s. ř.

Ing. arch. Vladan Hodek

autorizovaný architekt České komory architektů

ČKA č. 03 072

28. 2. 2025

